

Nummer 82 - 13 april 2026

- [EIS-academie](#)
- [Achteruitgang bestuivers](#)
- [Insect van het Jaar: Grote rietsigaargalvlieg winnaar 2026](#)
- [Soortzoeker: Wantsendoders](#)
- [Landelijk pissebeddenproject](#)
- [Expositie: Gigantische insecten](#)
- [Nationale Bijentelling 2026](#)
- [Libellenexcursies NVL](#)
- [Evenementen: Laboratorium voor Entomologie 100 jaar!](#)
- [80 jarige jubileum CJN/KJN/ACJN/JNM](#)
- [KNNV Insectenweekeinden 2026](#)
- [WWW: Openbaar Archief Jeugdbondsuitgeverij](#)
- [Ongewervelden in de pers](#)
- [Ongewervelden op Nature Today](#)
- [Nieuws van Bestuivers.nl: Bijen en zweefvliegen in Noord-Brabant, en Gelderland](#)
- [Biblio: Fotogids zweefvliegen van NW-Europa](#)
- [Biblio: Het Geleedpotigenboek, vernieuwde herdruk](#)
- [Biblio: Handboek Motten](#)
- [Biblio: Kijk op Exoten 52](#)
- [Biblio: RES Handbook Fungus Gnats](#)
- [Biblio: Kosmos Hummelführer - Die Arten Europas](#)
- [Faunistiek: Viervlekmineermot verschijnt in de Vijlenerbossen](#)
- [Agenda](#)
- [Van de redactie](#)

De EIS-academie: een online leeromgeving voor insectenliefhebbers

Met de nieuwe EIS-academie lanceert EIS Kenniscentrum Insecten een online leeromgeving voor iedereen die meer wil leren over insecten.

De EIS-academie bestaat uit een groeiend aanbod aan cursussen over verschillende insectengroepen in Nederland. De eerste twee cursussen zijn beschikbaar en gaan over hommels. De basiscursus is bedoeld voor mensen die willen leren hoe hommels leven en hoe je de algemeenste hommels kunt herkennen. Ook wordt uitgelegd hoe je hommels kunt waarnemen en krijg je informatie over het Meetnet Hommels. Na de cursus kun je overwegen je op te geven als hommelteller in dat meetnet!

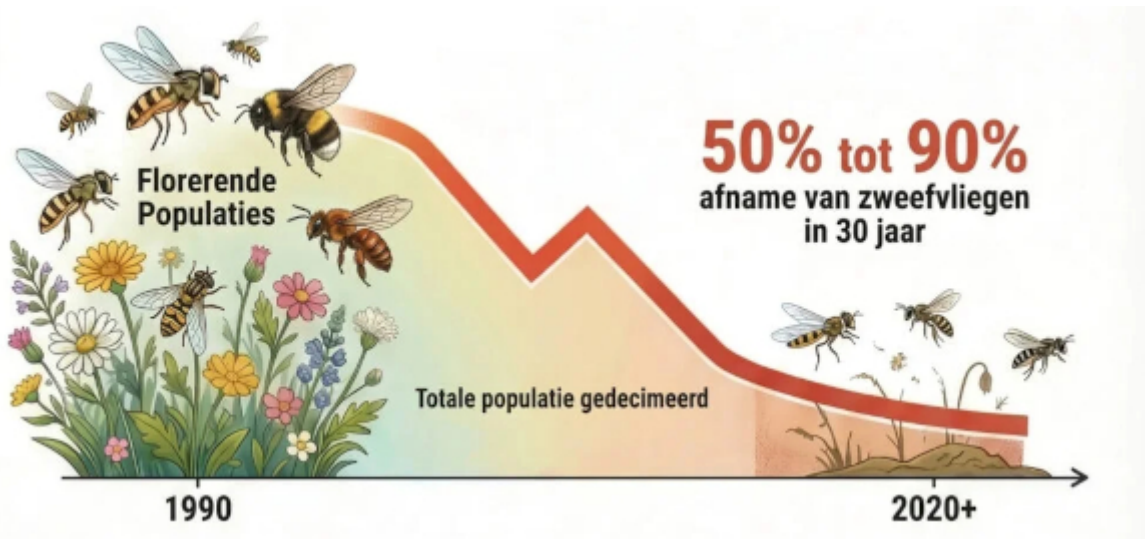
Na de basiscursus kun je doorstromen naar de gevorderdencursus hommels. In deze cursus wordt dieper ingegaan op minder algemene soorten en worden de koekoekshommels behandeld. Ook leer je welke Nederlandse gebieden goed zijn om deze hommelsoorten te vinden.

Naast de cursussen bevat de EIS-academie ook een community. Hier kunnen deelnemers met elkaar in contact komen, vragen stellen, waarnemingen delen en foto's uploaden. De experts van EIS kijken mee en kunnen vragen beantwoorden.

Het cursusaanbod zal de komende tijd verder worden uitgebreid. Binnenkort komen er cursussen online over het vliegend hert en de Aziatische hoornaar.

Voor meer info en opgeven zie de website van de [EIS-academie](#).

Achteruitgang bestuivers

De bestuivers in Nederland, met name zweefvliegen en wilde bijen, bevinden zich in een kritieke toestand. Terwijl beide groepen essentieel zijn voor de bestuiving van zo'n 80% van de gewassen en wilde planten, is vooral de achteruitgang van zweefvliegen de laatste decennia in een stroomversnelling geraakt.

Nieuw onderzoek wijst uit dat niet alleen soorten verdwijnen, maar dat de populaties zijn gedecimeerd!

Meer informatie inclusief analyses van de bijen en zweefvliegen voor diverse provincies is te vinden op de website van de [EIS](#).

Zie ook [Ongewervelden in de pers](#).

[top](#)

Insect van het Jaar: Grote rietsigaargalvlieg winnaar 2026

De grote rietsigaargalvlieg (*Lipara lucens*) heeft de titel Insect van het Jaar 2026 in de wacht gesleept. Zondagochtend maakte insectendeskundige Aglaia Bouma dit bekend tijdens een live-uitzending van Vroege Vogels. Podcaster Chris Bergström voerde de grote rietsigaargalvlieg naar de zege. 38% van de stemmers koos voor deze soort.

Met de eretitel Insect van het Jaar 2026 volgt de grote rietsigaargalvlieg vier andere fascinerende soorten op: de harkwespe, *Bembix rostrata*, van Bénédicte Ficq (2025), de veldkrekel, *Gryllus campestris*, van Maurice Lede (2024), de wc-motmug, *Clogmia albipunctata*, van Hanna Bervoets (2023) en de waterschorpioen, *Nepa cinerea*, van Pieter Derks (2022).

De grote rietsigaargalvlieg krijgt meer dan alleen de eretitel "Insect van het Jaar 2026". Er wordt ook een excursie georganiseerd waarbij ambassadeur Chris Bergström samen met entomologen, een stemmer en Vroege Vogels radio op zoek gaat naar het dier. De grote rietsigaargalvlieg zal bovendien trots prijken op een T-shirt dat binnenkort ontworpen zal worden. Tot slot zal dit insect onderwerp zijn van verder wetenschappelijk onderzoek.

Foto: Stijn Schreven.

[top](#)

Soortzoeker: Wantsendoders

Filter op kenmerken

- Gestacht
- Lichaam
- Kop
- Antenne
- Borststuk
- Achterlijf

Astata boops
Grote wantsendoder (man)

Astata boops
Grote wantsendoder (vrouw)

Astata minor
Kleine wantsendoder (man)

Vanaf half mei kun je ze tegenkomen op zandgronden en soms in stedelijk gebied: wantsendoders. Het zijn kleine tot middelgrote, rood-zwart gekleurde graafwespen die wantsen vangen en deze in uitgegraven nesten bewaren voor hun nageslacht. In Nederland komen vijf soorten voor.

Op het eerste gezicht lijken de verschillende soorten wantsendoders erg veel op elkaar. Met een beetje oefening is het echter mogelijk om ze uit elkaar te houden.

De nieuwe soortzoeker wantsendoders helpt hierbij. Deze soortzoeker bevat duidelijke foto's en illustraties, waarop de onderscheidende kenmerken worden aangeduid.

De soortzoeker wantsendoders van Nederland is [hier](#) te bekijken. Je kunt meer lezen over deze graafwespen en hun determinatie in het artikel op [Nature Today](#).

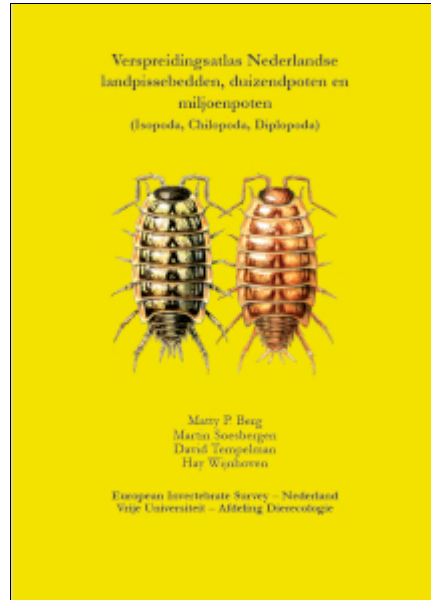
[top](#)

Landelijk pissebeddenproject

De Sectie van der Drift is een studiegroep van de Nederlandse Entomologische Vereniging voor mensen die interesse hebben in pissebedden, miljoenpoten en verwanten, springstaarten, beentasters, tweestaarten, steenspringers en andere bodemfauna. Iedereen die belangstelling heeft voor deze groepen kan lid worden van de sectie, zowel experts als beginners.

De sectie organiseert in samenwerking met EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden een landelijk pissebeddenproject. Doel is de uitgave van een verspreidingsatlas met een update van het voorkomen van de soorten ten opzichte van [de verspreidingsatlas uit 2008](#). Er zijn in vergelijking tot de vorige uitgave een paar nieuwe soorten bijgekomen, we willen nu *Trichoniscus pusillus* en *T. provisorius* splitsen, voor sommige soorten zijn veel nieuwe vindplaatsen bekend, uurhokken zonder of met weinig waargenomen soorten willen we bezoeken, en we willen weten of zeldzame soorten nog voorkomen op de locaties gemeld in 2008.

Iedereen kan hier aan meedoen. Het idee is simpel. Download gratis [Observation](#) op je mobiele telefoon en maak een account aan op [Waarneming.nl](#). Fotografeer elke soort pissebed die je tegenkomt met Observation en voeg de waarneming toe aan Waarneming.nl. Wij zullen dan de foto's valideren. Als alternatief kun je uiteraard ook een foto uploaden in Waarneming.nl. Alleen waarnemingen met foto worden toegevoegd aan het bestand waarop we de atlas zullen baseren.

Wil je meer informatie of lid worden van de sectie stuur dan een e-mail naar [Matty P. Berg](#).

[top](#)

Vanaf 4 juni: gigantische insecten in Natuurmuseum Brabant

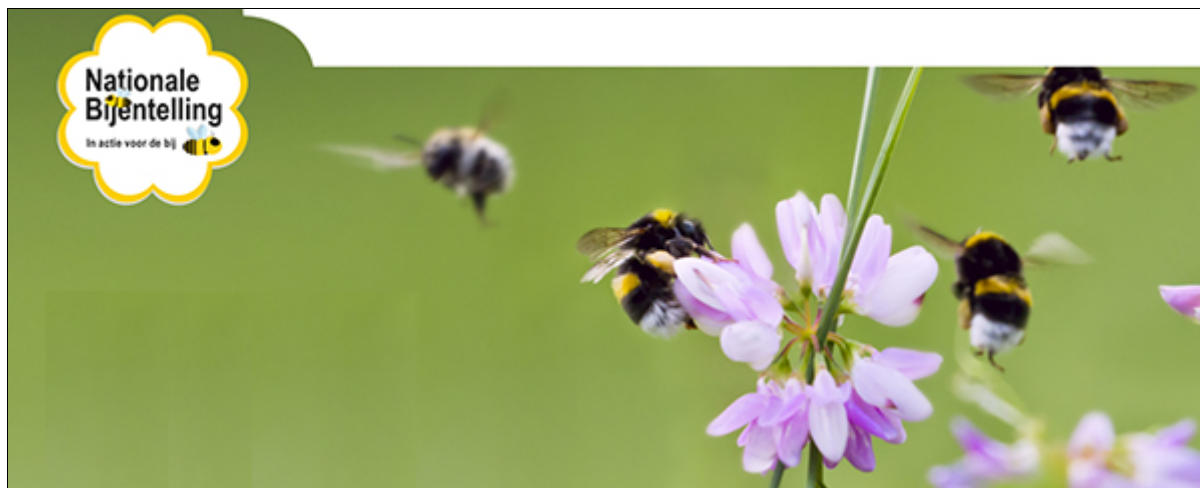

Natuurmuseum Brabant presenteert vanaf 4 juni de nieuwe tentoonstelling "Giga: ontdek insecten zoals je ze nooit ziet". De expositie toont indrukwekkende, extreem uitvergroete macrofoto's van Nederlandse insecten, gemaakt door fotograaf Sipke Wadman. De foto's onthullen een verborgen wereld vol kleur, detail en structuur.

Wadman fotografeerde jarenlang insecten uit zijn eigen tuin en omgeving onder een zelfgebouwde microscoop, een minutieus proces dat resulteerde in haarscherpe beelden waarin de kleinste details zichtbaar worden. De foto's laten zien dat schoonheid niet alleen schuilt in grote en indrukwekkende dieren, maar ook in kleine en ogenschijnlijk alledaagse insecten.

De tentoonstelling "Giga: ontdek insecten zoals je ze nooit ziet" is vanaf 4 juni tot en met 1 november 2026 te zien in Natuurmuseum Brabant in Tilburg. Het wetenschapsmuseum is open van dinsdag tot en met zondag van 10.00 tot 17.00 uur, en tijdens schoolvakanties ook op maandag.

Nationale Bijentelling 2026

Het is weer bij-na zover! Van 16 tot en met 20 april 2026 gaan we weer bijen en andere bestuivers tellen. Zet de datum vast in je agenda en schrijf je in via de gele knop op nationalebijentelling.nl. Vorig jaar telden we meer dan 77.000 bijen! Gaan we dat aantal dit jaar voor-bij?

Waarom bijen tellen?

Hoe meer we over bijen weten, hoe beter we de bij kunnen helpen. Daarom vragen we iedereen om mee te doen aan dit landelijk bijenonderzoek. In Nederland komen bijna 360 bijensoorten voor. Ruim de helft daarvan is bedreigd. Bijen zijn belangrijk voor bestuiving.

Wie organiseert de telling?

De Nationale Bijentelling is een gezamenlijk project van Naturalis, IVN Natuureducatie en LandschappenNL. Het doel is om zoveel mogelijk over bijen te weten komen, zodat we de bij beter kunnen helpen. Daarom vragen we iedereen om mee te doen aan dit landelijk bijenonderzoek. De Nationale Bijentelling wordt georganiseerd in samenwerking met EIS Kenniscentrum Insecten en Waarneming.nl.

Voor meer info zie de website van [de nationalebijentelling](https://de.nationalebijentelling.nl).

Libellenexcursies NVL

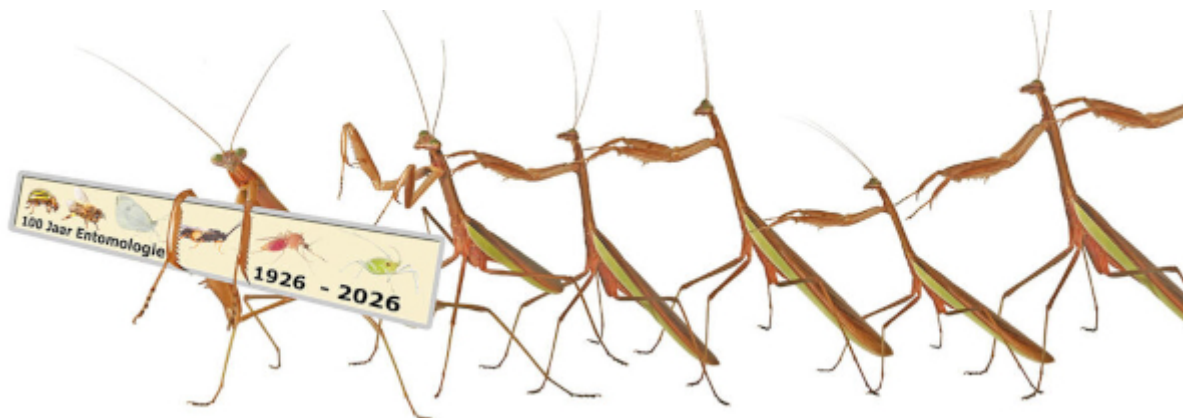
De Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie organiseert dit jaar weer diverse excursies:

- 9 mei, op zoek naar de maanwaterjuffer op de Strabrechtse Heide met Marcel Wasscher;
- 16 mei per kano op zoek naar de beekrombout en de bosbeekjuffer op de Dommel met Marcel Wasscher. Kosten: huur van een kano € 24,- p.p. en voor scholier/student € 10,- Tweepersoons kano kan ook;
- 23 mei, vroege libellen, pantserjuffers en ander leuks op het Leersumse Veld met Jan Katsman. Excursie voor max. 10 personen. Inclusief koffie/thee en een lezing over het gebied.

Houd [de NVL-website](#) in de gaten voor meer!

Je kunt je aanmelden met een mailtje naar de secretaris van de NVL.

Laboratorium voor Entomologie 100 jaar!

Honderd jaar geleden, op 28 Januari 1926 startte het Laboratorium voor Entomologie. Het laboratorium is nu onderdeel van Wageningen University & Research en doet onderzoek aan insecten.

In verband met het 100-jarig bestaan worden er de komende maanden diverse evenementen georganiseerd die voor iedereen te bezoeken zijn:

22 maart - 28 juni	Tentoonstelling "Het grote belang van kleine beestjes" in Museum de Casteelse Poort
23 maart - 3 juni	Tentoonstelling "Een eeuw insecten: een visuele reis door de entomologische geschiedenis" in WUR Forum Bibliotheek
25 april	Insectenmarkt
29 april	Film "RUPS"

Meer info is te vinden op [de website 100 Jaar Entomologie](#).

[top](#)

80 jarige jubileum CJN/KJN/ACJN/JNM

Dit jaar bestaat de JNM - Jongeren in de Natuur 80 jaar en dat gaan we vieren met een jubileumweekend van 4 t/m 6 september!

Ben jij lid geweest van de JNM of een van haar voorgangers, de Christelijke Jeugdbond van Natuurvrienden (CJN), de Katholieke Jeugdorganisatie voor Natuurstudie (KJN), of de Algemeen Christelijke Jeugdbond voor Natuurstudie (ACJN)? Dan nodigen we je van harte uit op het jubileum.

Het wordt een weekend met vanouds op excursie, een mooie documentaire en natuurlijk een goed feestje.

Meld je aan voor [deze maillijst](#) om niets te missen over het jubileum of kijk [hier](#) voor meer informatie.

[top](#)

KNNV Insectenweekeinden 2026

De Landelijke Insectenwerkgroep van de KNNV (LIW) organiseert in 2026 twee insectenweekeinden waarbij wordt overnacht in de Groepsaccommodatie Holsterhof in het Roerdal. Rond deze accommodatie zijn diverse natuurgebieden zoals de Meinweg, Roerdal, Aerwinkel / Op de Borg / Vlootbeek, Turfkoelen, Annendaalsbos, Sweeltje / Munningsbos..

Van vrijdag 8 mei tot en met zondag 10 mei 2026 is het voorjaarsweekeinde en van vrijdag 14 augustus tot en met zondag 16 augustus vindt het zomerweekeinde plaats.

Op de vrijdagen is de accommodatie vanaf 15.00 uur geopend. Het is mogelijk om al eerder de omgeving te verkennen. Voor wie dat aangeeft is er op vrijdagavond een soep met brood maaltijd. Vrijdagavond om 20.00 uur wordt het weekeinde officieel geopend.

Ook niet-leden van de LIW mogen een keer deelnemen zonder de verplichting lid te worden. Je kunt je opgeven op onderstaande website.

Alle info over deze weekeinden is terug te vinden op de [website van de LIW](#).

Mensen die nog vragen hebben kunnen contact opnemen met [Geert van Poelgeest](#).

[top](#)

Openbaar Archief Jeugdbondsuitgeverij

In 2023 is de JBU begonnen met het maken van een digitaal archief.

Zo af en toe worden er enkele oude, uitverkochte, uitgaven van de JBU op de website geplaatst. Daar kunnen ze gratis gedownload worden als PDF.

Dit doen we om oude tabellen voor iedereen makkelijk toegankelijk te maken, of het nou is om te gebruiken in het veld of om onderzoek mee te doen.

Recent zijn weer enkele nieuwe, oude uitgaves op de website gezet.

Nieuwe uploads zijn bijvoorbeeld de Kniporontabel, de Miljoenpotentabel en de Zweefvliegtabel van van de Goot.

Een overzicht van het volledige archief is [hier](#) te vinden.

[top](#)

Ongewervelden in de pers

Wat wordt het 'Insect van het Jaar' van 2026?

Kort na de gemeenteraadsverkiezingen mag Nederland opnieuw naar de stembus. Dit keer voor de kriebeligste en ook de leukste verkiezing van het jaar. Vanaf zondag 22 maart strijden vijf bijzondere inheemse insecten, elk vertegenwoordigd door een bekende Nederlander, om de titel Insect van het Jaar 2026. Tot en met 7 april kan je stemmen op de kandidaten.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 22 maart is [hier](#) te beluisteren.

Herintroductie van de beeksteenvlieg in Brabantse beek

Twee, kleine, witte emmertjes draagt aquatisch ecooloog Ralf Verdonschot van Wageningen Environmental Research met zich mee. In die dichte emmertjes zit een diersoort die al sinds de jaren zeventig vanwege watervervuiling niet meer is aangetroffen de Brabantse beken: de beeksteenvlieg.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 22 maart is [hier](#) te beluisteren.

Groot landelijk onderzoek naar bijen en zweefvliegen gestart

Het gaat slecht met bestuivende insecten in Nederland. Daarom is deze week een grootschalig landelijk onderzoek naar bijen en zweefvliegen van start gegaan. Tot en met 2030 worden hun aantallen in heel Nederland systematisch gevolgd, van natuurgebieden tot landbouwpercelen. In Vroege Vogels is een van de onderzoekers te gast: Theo

Zeegers van EIS Kenniscentrum Insecten.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 5 april is [hier](#) te beluisteren.

Zoetwatermosselen komen terug in de Nederlandse rivieren

De tijden dat de grote rivieren zwaar vervuild waren dat je er bij wijze van spreken een ouderwets filmrolletje in kon ontwikkelen, die zijn gelukkig voorbij. Maar daarmee zijn de planten en dieren die in die tijd zijn verdwenen nog niet meteen terug. Met financiële steun van het Wereld Natuurfonds, proberen ARK Rewilding en Waardenburg Ecology verdwenen zoetwatermosselen weer terug te brengen in het Nederlandse water. Samen met Ykelien Damstra van ARK, zijn wij bij het veldwerk gaan kijken.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 5 april is [hier](#) te beluisteren.

Het blijft slecht gaan met bijen en zweefvliegen, daarom nieuwe tellingen

Er komt de komende jaren een landelijke, systematische telling van bestuivende insecten. Volgens de initiatiefnemer, EIS Kenniscentrum Insecten, gaat het zo slecht met vlinders, bijen en zweefvliegen dat ingrijpen nodig is.

Het artikel van de NOS van dinsdag 7 april is [hier](#) te lezen.

Steeds minder zweefvliegen, insect wordt nu voor het eerst geteld

Het gaat in Nederland niet zo goed met de zweefvlieg. Uit nieuw onderzoek blijkt dat het aantal zweefvliegen in dertig jaar tijd is gehalveerd.

Het fragment uit het Jeugdjournaal van dinsdag 7 april is [hier](#) te bekijken.

Grootste telling bestuivende insecten ooit van start

De grootste systematische telling van bestuivende insecten die ooit in Nederland is gehouden, is officieel begonnen. Onderzoekers van EIS Kenniscentrum Insecten gaan tot 2030 vijf keer per jaar op 150 plaatsen bestuivers tellen.

Het artikel uit het Reformatorisch Dagblad van dinsdag 7 april is [hier](#) te lezen.

Landelijke telling van bestuivers start, terwijl achteruitgang doorzet

Bestuivende insecten verdwijnen sneller dan gedacht. Nieuw onderzoek naar zweefvliegen op verschillende locaties laat zien dat het aantal zweefvliegen over dertig jaar met 50 - 90 % afgenomen is. Dit is een zorgelijke ontwikkeling, omdat zweefvliegen na bijen onze belangrijkste bestuivers zijn.

Het artikel van Natuurmonumenten van dinsdag 7 april is [hier](#) te lezen.

Aantal bijen daalt enorm: 'draconische maatregelen' nodig om tij te keren

Het aantal zweefvliegen en bijen gaat al decennialang hard achteruit. Landen in de Europese Unie zijn in 2030 verplicht om die trend te keren. Om dat te bereiken zijn "draconische maatregelen" nodig.

Het artikel van Nu.nl van woensdag 8 april is [hier](#) te lezen.

Hommels in het voorjaar: zo houd je ze uit elkaar (+ filmpje)

Vroeg in het voorjaar, als de dagen warmer worden, komen de eerste hommels tevoorschijn. Maar: hoe kun je deze bijen met een bontjasje aan, goed uit elkaar houden? Bijenexpert Linde Slikboer legt uit waar je op moet letten tijdens een wandeling door bos Valckesteyn in de buurt van Poortugaal.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 12 april is [hier](#) te beluisteren (en bekijken).

De grote rietsigaargalvlieg is Insect van het Jaar 2026

Vol overtuiging wint de grote rietsigaargalvlieg (*Lipara lucens*) de verkiezing en is verkozen tot Insect van het Jaar 2026. Het zespotige dier, dat werd vertegenwoordigd door podcastmaker en presentator Chris Bergström, kreeg maar liefst 38% procent van de stemmen.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 12 april is [hier](#) te beluisteren.

[top](#)

Ongewervelden op Nature Today

Microvlinderrevolutie: eerherstel voor motten

Bij een 'mot' denkt de gemiddelde Nederlander al snel aan kleine grijze diertjes in huis of aan de beruchte buxusmot die tuinen kaalvreet. Maar dat beeld staat op het punt drastisch te veranderen. Bijna zeventig jaar na Dorus' beroemde lied 'Twee motten', verschijnt voor het eerst het complete Handboek Motten voor Nederland.

Lees [hier](#) het bericht.

Insecten in laagveen hebben gradiënten nodig

Ook in laagveengebieden gaan insecten achteruit. Hoe kunnen beheerders ze helpen? OBN-onderzoek laat zien dat de

gradiënten in deze gebieden belangrijk zijn voor de insecten. Dat biedt handvatten voor het beheer van laagveengebieden.

Lees [hier](#) het bericht.

Welke factoren sturen achteruitgang bestuivers in stedelijke landschappen?

In een Engelse studie is onderzocht welke factoren bepalend zijn voor achteruitgang van bestuivers in stedelijke gebieden. Dit is gedaan door op volkstuincomplexen bestuivende insecten te tellen en te kijken hoe de directe omgeving van die volkstuincomplexen zijn opgebouwd.

Lees [hier](#) het bericht.

Invasieve pedaalmot blijkt toch een andere soort

Een motje dat leeft in tuinconiferen blijkt niet Europees, niet Amerikaans, maar Aziatisch. De naam van deze invasieve pedaalmot, eerder gedetermineerd als *Argyresthia reticulata* of *A. freyella*, blijkt *Argyresthia sabinae* uit Japan en China te zijn. Dit inzicht is ook een les over de balans tussen DNA en expertise voor soortherkenning.

Lees [hier](#) het bericht.

Triceratops op de Veluwe

Voor wie een vergrootglas - of een fris stel ogen - meeneemt de Veluwe op, ziet in de driehoornmestkever een fantastische insectenversie van de dino *Triceratops*. Veluwse natuur is spectaculair!

Lees [hier](#) het bericht.

Rood-zwarte, gevleugelde zandbewoners herkennen met de nieuwe soortzoeker wantsendoders

Vanaf half mei kun je ze tegenkomen op zandgronden en soms in stedelijk gebied: wantsendoders. Het zijn kleine tot middelgrote, rood-zwart gekleurde graafwespen die wantsen vangen en deze in uitgegraven nesten bewaren voor hun nageslacht. In Nederland komen vijf soorten voor die behoorlijk op elkaar lijken. Om ze uit elkaar te houden, is een nieuwe soortzoeker wantsendoders verschenen.

Lees [hier](#) het bericht.

Het gaat goed, verder gaat het slecht (met de nauwe korfslak)

Wie het boek De Avonden van Gerard Reve las, kent de uitdrukking: "Het gaat slecht, maar verder gaat het goed" (crisis in de wereld, maar ik voel me best). In omgekeerde zin gaat dit op voor een bijzondere slak met beschermde status: in heel Nederland gaat het slecht, behalve daar waar de natuur haar gang kan gaan. Zoals op drie onlangs onderzochte eilanden in het oosten van de Waddenzee.

Lees [hier](#) het bericht.

In het donker op zoek naar rupsen in je tuin

Veel rupsen, vooral van nachtvlinders, verbergen zich overdag en komen 's avonds tevoorschijn om te eten. Nu in het vroege voorjaar kun je tientallen soorten vinden als je tussen 19:00 en 21:00 uur op zoek gaat in je tuin.

Lees [hier](#) het bericht.

Nederlandse nachtvlindernamen herzien

Er zijn meer dan tweeduizend soorten nachtvlinders in Nederland en allemaal hebben ze een Nederlandse naam, die het werken ermee laagdrempeliger maakt. Sommige namen zijn al eeuwenoud en sommige worden als verwarrend gezien. Vandaar dat er nu, voor een beperkt aantal soorten, nieuwe namen worden gegeven.

Lees [hier](#) het bericht.

Doe mee met de Nationale Bijentelling en bescherm de wilde bijen

De Nationale Bijentelling roept heel Nederland op tussen 16 en 20 april bijen te tellen. Tellen is heel makkelijk, het kan in de tuin, op het balkon of bij een groen plekje in de buurt en duurt maar een half uur. Door de resultaten krijgen we beter zicht op hoe het gaat met wilde bijen en andere bestuivers in Nederland.

Lees [hier](#) het bericht.

Welke maatregelen helpen wilde bijen echt?

Wat kunnen we doen om onze landschappen geschikter te maken voor wilde bijen en andere bestuivers? Aan welke maatregelen kun je denken, passend bij verschillende typen gebieden - niet alleen in natuurgebieden, maar ook in de stad of op het platteland? Een nieuwe keuzehulp laat per type gebied zien welke groene maatregelen bijdragen aan een rijk bijenlandschap, en welke soorten daarvan profiteren.

Lees [hier](#) het bericht.

Zwemmende eendagsvliegen blijken talrijk in Nederlands oppervlaktewater

Een grote groep vrijwilligers leverde in 2025 een recordaantal waarnemingen in bij burgerplatform Waterdiertjes.nl.

Eendagsvlieglarven stonden dat hele jaar centraal, die zijn in zo'n 40 procent van de onderzochte wateren gezien. De larven van 'zwemmende eendagsvliegen' waren het talrijkst. Op plaatsen met afwisselend open water en met planten begroeide stukken werden zij het vaakst waargenomen.

Lees [hier](#) het bericht.

Vooraf betere waterkwaliteit nodig in strijd tegen exotische rivierkreeft

Nieuw OBN-onderzoek laat zien hoe laagveensystemen weerbaarder kunnen worden gemaakt tegen uitheemse rivierkreeften. Niet het bestrijden van de rivierkreeft zelf, maar herstel van het ecosysteem is uiteindelijk de oplossing. Schoner water realiseren is daarbij de eerste stap. Predator-prooi-relaties, oeverstructuur en weerbare waterplanten spelen eveneens een belangrijke rol.

Lees [hier](#) het bericht.

De EIS-academie: een online leeromgeving voor insectenliefhebbers

Met de nieuwe EIS-academie lanceert EIS Kenniscentrum Insecten een online leeromgeving voor iedereen die meer wil leren over insecten. In de eerste cursussen die beschikbaar zijn op de EIS-academie leren deelnemers alles over hommels, van levenscyclus tot het herkennen van deze belangrijke bestuivers.

Lees [hier](#) het bericht.

Spinnen in botanische tuin vooral 's nachts actief

De eerste prefect van de Hortus botanicus Leiden begon ruim vier eeuwen geleden met de aanleg van een plantencollectie die inmiddels meer dan 17.000 planten omvat. De nieuwste prefect hoopt hier samen met collega's en vrijwilligers met natuurlijk tuinieren een hotspot voor biodiversiteit te creëren. Zo ook voor spinnen.

Lees [hier](#) het bericht.

Gestrand: geheimzinnige Grote pijlintkvis

De afgelopen weken zijn op onze stranden exemplaren aangetroffen van een diepwaterinktvis uit de Atlantische Oceaan die zelden aanspoelt. 2026 is nu al een topjaar waarin alle records zijn 'gekraakt'!

Lees [hier](#) het bericht.

Naar de stembus voor verkiezing Insect van het Jaar

Inwoners van Nederland mogen opnieuw naar de stembus, maar nu voor een echt leuke verkiezing. Vanaf vandaag strijden vijf bijzondere insecten, elk vertegenwoordigd door een bekende Nederlander, om de titel Insect van het Jaar 2026. Op de website [Insectvanhetjaar.com](#) kan iedereen tot en met 7 april stemmen op de kandidaten. Reden van de verkiezing is positieve aandacht genereren voor insecten.

Lees [hier](#) het bericht.

Bijen op de TU Delft Campus

Om de biodiversiteit op de TU Delft Campus te verhogen, worden gericht maatregelen getroffen. EIS Kenniscentrum Insecten is gevraagd om de bijenfauna jaarlijks te monitoren, om de resultaten van de genomen maatregelen in kaart te brengen. Het onderzoek, dat in 2024 en 2025 is uitgevoerd, heeft al interessante resultaten opgeleverd. Zo zijn er 69 bijensoorten gezien, waarvan enkele schaars zijn.

Lees [hier](#) het bericht.

Steeds meer zilte appels met een lantarentje

In het voorjaar belooft de natuur veel. Fruitbomen dragen nu bloesems die ooit appels of peren worden. Maar oogsten kan pas in de herfst. In zee leven het hele jaar prachtige appels. Die kunnen zowel prikken als prikkelen.

Lees [hier](#) het bericht.

Reuzen- en vlekenteken in beeld: zo monitort de NVWA bijzondere soorten

Het is weer de jaarlijkse Week van de Teek! De NVWA monitort teken in Nederland en zet een nieuw middel in: de TekenKit voor professionals. Zij kunnen daarmee bijzondere teken verzamelen en insturen voor onderzoek. Burgers worden ook opgeroepen om vondsten van reuzen- en vlekenteken te melden en ze in te sturen. Dit kan via de NVWA-website.

Lees [hier](#) het bericht.

De Arubaanse bidsprinkhaan: nieuw voor de wetenschap

In 2025 troffen vrijwilligers van Naturalis Biodiversity Center en leden van de Nederlandse Entomologische Vereniging een bidsprinkhaan aan op Aruba. Het blijkt om een nog onbeschreven soort te gaan. De bidsprinkhaan kreeg de naam *Brunneria xerophila* of Arubaanse bidsprinkhaan.

Lees [hier](#) het bericht.

Testuitzet voor terugkeer uitgestorven riviermossel

In de nevengeul van de Waal bij Afferden-Deest is een bijzondere proef van start gegaan. Op 30 maart zijn bolle stroommosselen uitgezet voor een pilot. Zijn de omstandigheden in de Nederlandse rivieren voldoende hersteld voor de terugkeer van de verwante Bataafse stroommossel? Deze soort stierf bijna zestig jaar geleden uit in Nederland.

Lees [hier](#) het bericht.

De grote rietsigaargalvlieg is Insect van het Jaar 2026

De grote rietsigaargalvlieg heeft de titel Insect van het Jaar 2026 in de wacht gesleept. Vanochtend maakte insectendeskundige Aglaia Bouma dit bekend tijdens een live-uitzending van Vroege Vogels. Podcaster Chris Bergström voerde de grote rietsigaargalvlieg naar de zege.

Lees [hier](#) het bericht.

[top](#)

Nieuws van Bestuivers.nl

Bijen en zweefvliegen in Noord-Brabant

EIS heeft een nieuw rapport gepubliceerd waarin het voorkomen van wilde bijen en zweefvliegen in Noord-Brabant wordt behandeld.

Op [Bestuivers.nl](#) wordt een samenvatting gegeven van het rapport.

Het volledige rapport is [hier](#) te lezen en gratis te downloaden.

Bijen en zweefvliegen in Gelderland

Na het rapport over de bijen en zweefvliegen in Noord-Brabant heeft EIS een vergelijkbaar rapport gepubliceerd over het voorkomen van deze twee bestuiversgroepen in Gelderland.

Op [Bestuivers.nl](#) vind je weer een samenvatting van het rapport.

Het volledige rapport is [hier](#) te lezen en gratis te downloaden

Overige berichten

- [De composietmaskerbij, het scheefbloemwitje onder de bijen?](#)
- [De EIS-academie: een online leeromgeving voor insectenliefhebbers](#)

[top](#)

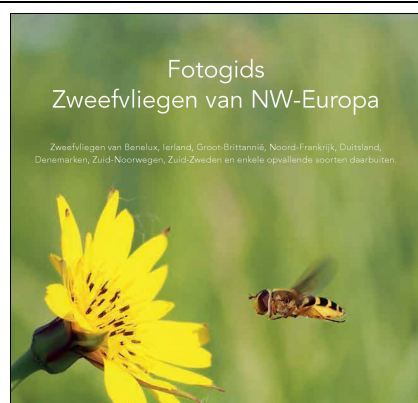
Fotogids zweefvliegen van NW-Europa

Sinds begin februari is de Fotogids Zweefvliegen van NW-Europa van André Schulten verkrijgbaar. Deze nieuwe veldgids is een uitgebreide en verbeterde opvolger van de bekende Fotogids zweefvliegen van Nederland en België.

Met deze gids zijn verreweg de meeste soorten, algemeen én zeldzaam, op naam te brengen in o.a. Nederland, België, Luxemburg, Duitsland, Denemarken, het Verenigd Koninkrijk, Noord-Frankrijk, Zuid-Noorwegen en Zuid-Zweden.

De gids bevat:

- 519 soorten uit 89 genera van Noordwest-Europa;
- meer dan 600 foto's van levende dieren;
- meer dan 200 illustraties, schema's en tabellen;
- enige goed herkenbare zuidelijke soorten die de komende jaren in het

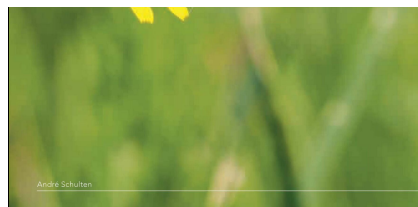

gebied te verwachten zijn.

De fotogids is geschikt voor beginners én gevorderden, ideaal voor herkenning in het veld.

De Fotogids Zweefvliegen van NW-Europa is verkrijgbaar bij de [Jeugdbondsuitgeverij](#).

Schulten, A. 2026
Fotogids Zweefvliegen van NW-Europa
Jeugdbondsuitgeverij

[top](#)

Het Geleedpotigenboek, vernieuwde herdruk

Het Geleedpotigenboek bevat determinatietabellen tot op familie-niveau voor insecten en andere geleedpotigen. Hierdoor is het een basiswerk en handvat voor elke beginnende en gevorderde entomoloog.

Door middel van duidelijke tekeningen, compacte beschrijvingen en veel foto's wordt het makkelijk en aantrekkelijk om insectenfamilies te determineren. Voor de breed geïnteresseerde entomoloog is dit het eerste werk in 30 jaar waarmee met determinatietabellen de orde en familie van geleedpotigen bepaald kunnen worden.

September vorig jaar was de eerste druk helaas al uitverkocht. Heel de winter hebben de redacteurs, studenten en andere betrokkenen hard gewerkt om een vernieuwde uitgave te maken. Tabellen zijn geüpdatet en uitgebreid.

Zo is er een nieuwe tabel voor springstaartenfamilies bijgevoegd, en is de vliesvleugeligen tabel uitgebreid om alle parasitaire families te omvatten, waar eerst alleen gesleuteld werd tot superfamilie. Ook zijn er veel tekeningen vernieuwd of nieuw toegevoegd.

De gids zal vanaf eind april beschikbaar zijn in [de webshop van de Jeugdbondsuitgeverij](#).

Krediet, A., Th. Heijerman & R. Buesink 2026
Het Geleedpotigenboek, vernieuwde herdruk
Jeugdbondsuitgeverij

[top](#)

Handboek Motten

Op 7 maart werd tijdens de Landelijke Vlinderdag het langverwachte tweedelige Handboek Motten gepresenteerd. Wegens groot succes is het inmiddels al uitverkocht. Maar de herdruk wordt rond deze tijd verwacht.

De set is het allereerste standaardwerk over microvlinders, de kleinste en vaak over het hoofd geziene vlinders, in Nederland en België. Met ruim 1670 soorten, waarvan tien talen soorten die hierin voor het eerst beschreven en in beeld gebracht worden, biedt het een ongeëvenaard overzicht van deze fascinerende groep.

Handboek Motten bevat veel unieke en gedetailleerde foto's van vlinders, rupsen en vraatsporen. Alle gegevens over herkenning, vliegtijd, levenswijze en verspreiding zijn volledig herzien. De informatie is gebaseerd op jarenlang onderzoek, veldwerk en kweek in een natuurlijke omgeving.

Dit rijk geïllustreerde en diepgravende werk is het meest volledige en actuele naslagwerk dat ooit in West-Europa is verschenen. Voor natuurliefhebbers, biologen, fotografen en iedereen met oog voor detail in de natuur.

- Determinatie van microvlinders in Nederland en België;
- Ruim 4400 kleurenfoto's van 1694 soorten, afgebeeld in hun natuurlijke rusthouding;
- Actuele informatie over herkenning, vliegtijden, levenswijze en verspreiding;
- Praktische determinatietools voor lastig te onderscheiden soorten.

Muus, T. 2026
Handboek Motten. Microvlinders van Nederland en België. Deel 1 en 2
KNNV Uitgeverij, deel 1 424 pp., deel 2 364 pp.

[top](#)

Kijk op exoten 52

Kijk op Exoten

Jaargang 14 (1), nummer 52

Maart 2026

De nieuwe Kijk op Exoten is uit. In dit 52e nummer vind je o.a. artikelen over de reuzenhoornaar (*Vespa mandarinia*), de Pacifische zeepok (*Balanus glandula*) en het landelijk aanvalsplan invasieve exoten.

Op de laatste pagina van de nieuwsbrief zie je hoe je je ook aan kunt melden.

Kijk op Exoten 52 is [hier](#) te downloaden.

[top](#)

RES Handbook Fungus Gnats

Dit handboek behandelt alle Britse rouwvliegen die niet waren opgenomen in het in 2022 gepubliceerde boek, waarin 334 soorten van de onderfamilie Mycetophilinae van de familie Mycetophilidae werden behandeld. Het boek bevat determinatiesleutels voor de resterende vijf onderfamilies van de Mycetophilidae, en voor vier andere families die onder de bredere definitie van paddenstoelmuggen vallen: Bolitophilidae, Diadocidiidae, Ditomyiidae en Keroplatidae. In totaal worden 250 soorten behandeld.

Paddenstoelmuggen komen voor in zowel beboste als open leefgebied, maar het zijn voornamelijk bosinsecten. De ontwikkeling van veel soorten is afhankelijk van saproxytische of mycorrhizale schimmels. Een systematische lijst van de bekende waardplanten van de in dit handboek behandelde soorten is opgenomen.

Er bestaat een breed scala aan andere larvenhabitats. Sommige soorten ontwikkelen zich in rottend hout, in mossen, in vogelnesten en in grotten. Andere soorten, met name in de familie Keroplatidae, hebben roofzuchtige, webspinnende larven op diverse substraten. De biologie van veel soorten is nog onbekend, waardoor er volop ruimte is voor nieuwe ontdekkingen. Een gemeenschappelijke factor is dat alle soorten waarschijnlijk een volledig terrestrische levenscyclus hebben, in tegenstelling tot sommige andere families van muggen en vliegen die aquatische larven hebben.

Paddenstoelmuggen kunnen het hele jaar door worden aangetroffen. Hun relatieve aantallen worden beïnvloed door de weersomstandigheden en het daaruit voortvloeiende effect op de beschikbaarheid van hun schimmelgastheren. Soorten kunnen worden herkend aan de complexe structuur van de mannelijke geslachtsorganen, die in dit handboek voor alle soorten met foto's zijn geïllustreerd. Vrouwtjes zijn in sommige geslachten niet te identificeren, maar waar kenmerken aanwezig zijn die identificatie mogelijk maken, worden die wel aangegeven.

Dit nieuwste handboek voor insectenidentificatie van de Royal Entomological Society is bedoeld voor iedereen die leden van deze groep Diptera wil identificeren.

Chandler, P.J. 2026

RES Handbook Fungus Gnats (Diptera: Bolitophilidae, Ditomyiidae, Diadocidiidae, Keroplatidae, and Mycetophilidae excluding Mycetophilinae)

Royal Entomological Society, 368 pp.

[top](#)

Kosmos Hummelführer - Die Arten Europas

Hommels behoren tot de echte bijen. In Europa komen ongeveer 70 soorten voor.

In tegenstelling tot honingbijen zijn hommels ook bij lagere temperaturen actief. Toch worden hommels vaak over het hoofd gezien.

Dit boek brengt daar verandering in door voor het eerst voor 55 Europese hommelssoorten uitgebreide soortprofielen te presenteren: van hun verspreiding en habitat tot hun voedselplanten.

Ook een aantal minder algemene soorten wordt kort beschreven. De gedetailleerde soortprofielen maken identificatie van de Europese hommels eenvoudig.

Petruschak, H. 2026

Der Kosmos Hummelführer - Die Arten Europas mit Nestern, Lebensräumen und Nahrungspflanzen

[top](#)

Viervlekmineermot verschijnt in de Vijlenerbossen

Op 25 mei 2025 hadden Marcel Haas en Mario Renden een vanglaken opgesteld in het Kerperbos, deel van de Vijlenerbossen in Zuid-Limburg. Om 23.26 uur verscheen een interessant vlindertje op het laken. Het werd niet verzameld, maar er werden wel foto's gemaakt.

Na plaatsing van de foto's op de website Waarneming.nl kwam een reactie van Tymo Muus die de vlinder als viervlekmineermot *Elachista quadripunctella* determineerde; een nieuwe soort voor Nederland.

De soort was al bekend uit België en de aan Nederland grenzende Duitse deelstaten. De dichtstbijzijnde vindplaats ligt in de Eifel en is in vogelvlucht ongeveer 40 km verwijderd van de Vijlenerbossen.

Waardplanten zijn zeegroene zegge, witte veldbies, ruige veldbies en grote veldbies waarop de rupsen vanaf de herfst tot in het volgende voorjaar te vinden zijn.

Bron:

Prick, M., M. Haas, M. Renden & A. Schreurs 2025

De viervlekmineermot *Elachista quadripunctella* (Lepidoptera: Elachistidae): een nieuwe soort voor de Nederlandse fauna

Entomologische Berichten 85 (6): 220-221

Foto: Frans Cupedo.

[top](#)

Agenda t/m juni 2026

tot 3 juni	Tentoonstelling "Een eeuw insecten: een visuele reis door de entomologische geschiedenis"	Laboratorium voor Entomologie
tot 22 juni	Tentoonstelling "Het grote belang van kleine beestjes"	Laboratorium voor Entomologie
16 april	Lentevergadering	Nederlandse Entomologische Vereniging
16-23 april	Nationale Bijentelling	deze nieuwsbrief
18 april	Voorjaarsexcursie Bakkeveense Duinen	Sectie Hymenoptera
24-26 april	Bijenkamp Zuid-Limburg	JNM
25 april	Verenigingsdag	Nederlandse Malacologische Vereniging
25 april	Insectenmarkt	Laboratorium voor Entomologie
26 april	(Water)insectenexcursie	NJN
29 april	Film: "RUPS"	Laboratorium voor Entomologie
6 mei	Lezing Juffers en libellen	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
8-10 mei	Insectenweekend	deze nieuwsbrief / LIW
9 mei	Excursie Dronten	Sektie Everts
9 mei	Excursie Strabrechtse Heide	Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie
9 mei	Excursie Fort Everdingen	Nederlandse Malacologische Vereniging / Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

9 mei	Wantsenexcursie Weerterbos	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
16 mei	Excursie de Dommel	Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie
18 mei	Werkavond mollusken determineren	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
22-25 mei	Zweefvliegencamp Drentsche Aa	JNM
23 mei	Wantsenexcursie Bemelerberg	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
23 mei	Libellenexcursie Weerterbos	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
23 mei	Excursie Leersumse Veld	Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie
23 mei	Verenigingsdag	Nederlandse Malacologische Vereniging
29-31 mei	Kniptorrenkaderkamp	NJN
29-31 mei	Libellenkaderkamp	NJN
5-7 juni	Zomerbijeenkomst Sallandse Heuvelrug	Nederlandse Entomologische Vereniging
13 juni	Wantsenexcursie Sint-Pietersberg	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
13 juni	Molluskenexcursie De Sneppen	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
20 juni	Excursie Landgoed Schothorst	Sektie Everts
20 juni	Verenigingsdag	Nederlandse Malacologische Vereniging
20 juni	Diptera-excursie Bunderbos	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
22 juni	Werkavond mollusken determineren	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
26-28 juni	Genootschapsweekend Weerterbos	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
27 juni	Wantsenexcursie Weerterbos	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
27 juni	Molluskenexcursie Weerterbos	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

[top](#)

Van de redactie

Dit is het tweeëntachtigste nummer van *Tentakel*, de digitale nieuwsbrief over ongewervelde dieren. Deze nieuwsbrief verschijnt onregelmatig naast het magazine Insecten.

In de nieuwsbrief is plaats voor allerlei korte berichten die het onderzoek aan ongewervelden in Nederland aangaan: berichten van het EIS-bureau, oproepen, bijzondere en fenologische waarnemingen, aankondiging van rapporten en boeken en een activiteitenagenda. Ook al uw bijdragen zijn welkom. U kunt deze sturen naar eis@naturalis.nl.

De nieuwsbrief is opgezet als Internetpagina (in HTML) en kan in de meest gangbare e-mailprogramma's worden gelezen. Met de berichtmaak/e-mailindeling ingesteld op (originele) HTML ziet u behalve tekst ook plaatjes en kunt u via de blauwe links eenvoudig alleen dat nieuws er uit pikken dat u interesseert. Mocht u problemen hebben met het instellen van het HTML-formaat in uw e-mailprogramma schroom dan niet en neem gerust contact op. Oude afleveringen zijn beschikbaar op kenniscentruminsecten.nl/tentakel/.

Mocht u geen belangstelling (meer) hebben voor deze nieuwsbrief: een retour-mailtje naar [dit adres](#) is voldoende om uw e-mailadres te verwijderen van deze mailinglist. Aanmelden op dit adres is vanzelfsprekend ook mogelijk.

U kunt onze nieuwtjes volgen door u aan te melden via onze pagina op [Facebook](#).

Tentakel niet ontvangen: check voor heraanmelding of reactie eerst even de spambox.

Ed Colijn

[top](#)